

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสะโน

2567

อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

จัดทำโดย

สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4
กรมพัฒนาที่ดิน

Email: ubn01@ladd.go.th

0-4521-0830

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations : FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดินร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4 และสถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี ในการดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-9
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)	4-1
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
เอกสารอ้างอิง	อ-1
คณะผู้จัดทำ	อ-2

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดอุบลราชธานี	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566	2-9
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566	2-10
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566	2-12
3-1	สมบัติดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี	3-4
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี	6-6
7-1	กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-5
7-2	กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-6
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-7

สารบัญญรูป

รูปที่	หน้า
1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-4
2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลหนองสะโน อำเภอบუნทรริก จังหวัดอุบลราชธานี	2-2
2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดอุบลราชธานี	2-4
2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบუნทรริก จังหวัดอุบลราชธานี	2-8
3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบუნทรริก จังหวัดอุบลราชธานี	3-5
4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลหนองสะโน อำเภอบუნทรริก จังหวัดอุบลราชธานี	4-3
4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลหนองสะโน อำเภอบუნทรริก จังหวัดอุบลราชธานี	4-4
6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบუნทรริก จังหวัดอุบลราชธานี	6-7
7-1 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบუნทรริก จังหวัดอุบลราชธานี	7-4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาย่างยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้ บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 – 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทรัพยากรภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

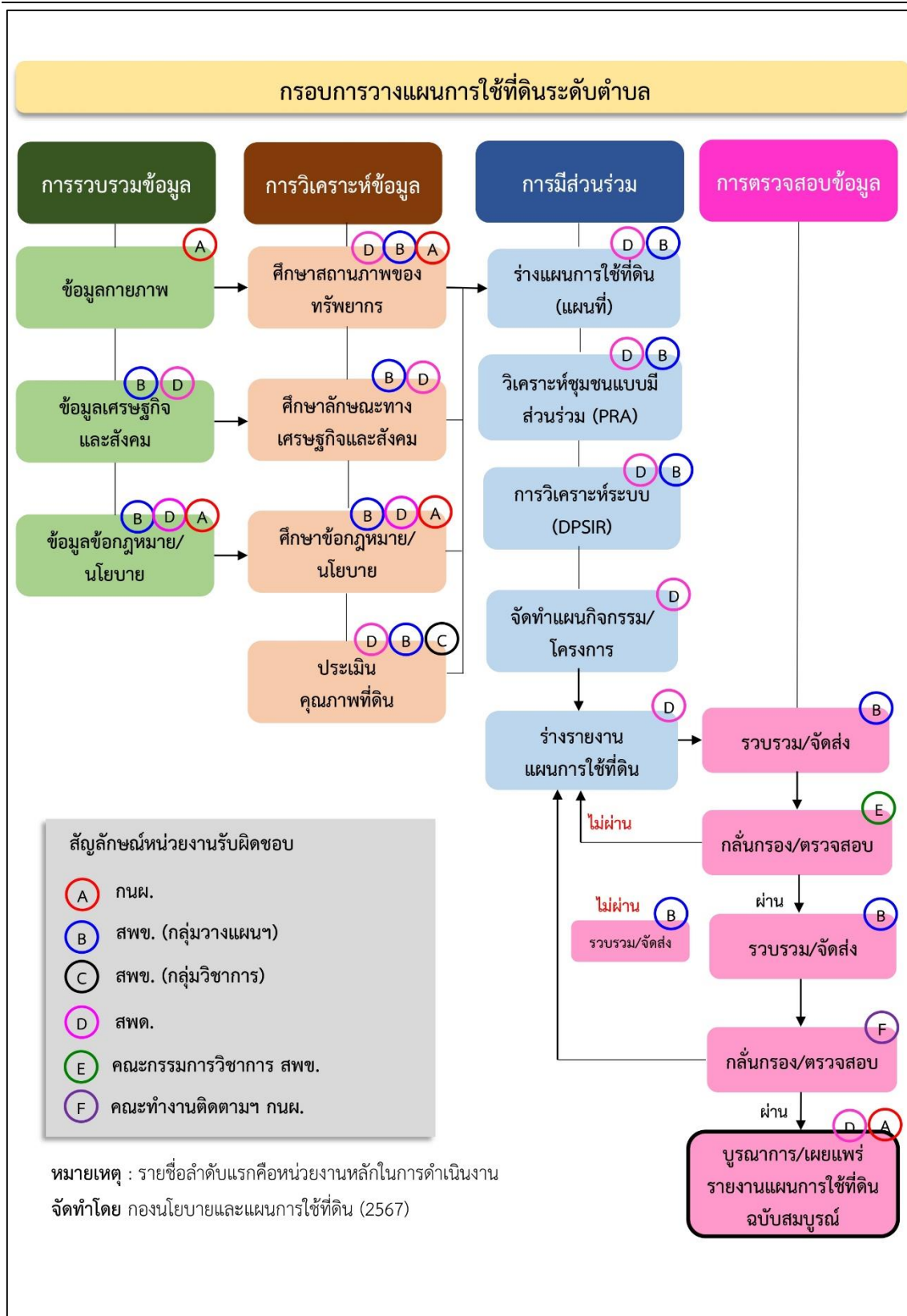

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล แสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“พัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาตำบลตามหลักธรรมาภิบาล” (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสะโน, 2567)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอบุณฑริก มีพื้นที่ประมาณ 151.25 ตารางกิโลเมตร หรือ 94,529 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลนาโพธิ์ ตำบลบ้านแมต ตำบลคอแลน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลโนนค้อ ตำบลบัวงาม อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลโพธิ์งาม ตำบลบัวงาม อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม ตำบลโสภณแสง อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี

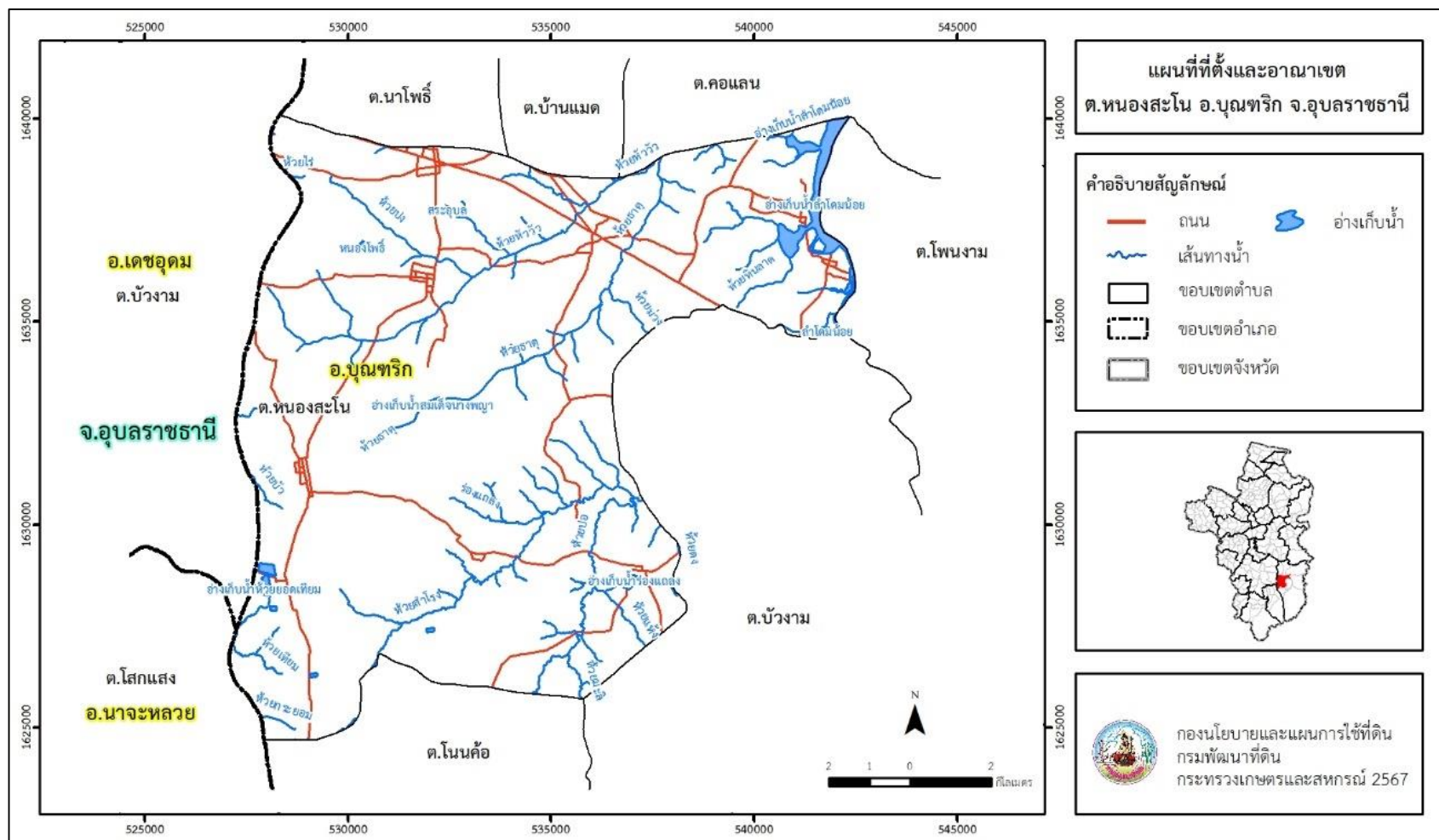
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 23 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านหนองสะโน	หมู่ที่ 9 บ้านอุดมชาติ	หมู่ที่ 17 บ้านม่วงเจริญ
หมู่ที่ 2 บ้านหนองม่วง	หมู่ที่ 10 บ้านสมปรารถน์	หมู่ที่ 18 บ้านโนนแสนสุข
หมู่ที่ 3 บ้านโนนจันทร์	หมู่ที่ 11 บ้านจงเจริญ	หมู่ที่ 19 บ้านหนองสะโน
หมู่ที่ 4 บ้านโนนเสียง	หมู่ที่ 12 บ้านโพธิ์เงิน	หมู่ที่ 20 บ้านม่วงงาม
หมู่ที่ 5 บ้านโนนจิก	หมู่ที่ 13 บ้านธาตุนางพญา	หมู่ที่ 21 บ้านหนองม่วงใต้
หมู่ที่ 6 บ้านสร้างม่วง	หมู่ที่ 14 บ้านกรุงเจริญ	หมู่ที่ 22 บ้านเวียงเกษม
หมู่ที่ 7 บ้านส้มเสี้ยว	หมู่ที่ 15 บ้านหนองสะโน	หมู่ที่ 23 บ้านสมปรารถน์ใต้
หมู่ที่ 8 บ้านนาโดม	หมู่ที่ 16 บ้านโนนเสียง	

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสนโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลหนองสนโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ และลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีลำโดมน้อยไหลผ่าน เป็นทางน้ำสายหลัก และมีคลองธรรมชาติ คลองขุด คลองชลประทานไหลผ่านที่สำคัญ เช่น ห้วยกระยอม ห้วยจัด ห้วยธาตุ ห้วยดง ห้วยบัว ห้วยม่วง ห้วยไร่ ห้วยแห้ง นอกจากนี้ยังมีบึง หนอง อ่างเก็บน้ำ กระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ เช่น อ่างเก็บน้ำลำโดมน้อย อ่างเก็บน้ำร่องแกลง

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ (พ.ศ. 2536-2565) พบว่า ตำบลหนองสะโน อำเภอบუნทร จังหวัดอุบลราชธานี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.5 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.4 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,631.6 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 128 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 331.3 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 20 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2536-2565) ณ สถานีตรวจอากาศเกษตรจังหวัด อุบลราชธานี ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูก พืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินไป เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงกลางเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

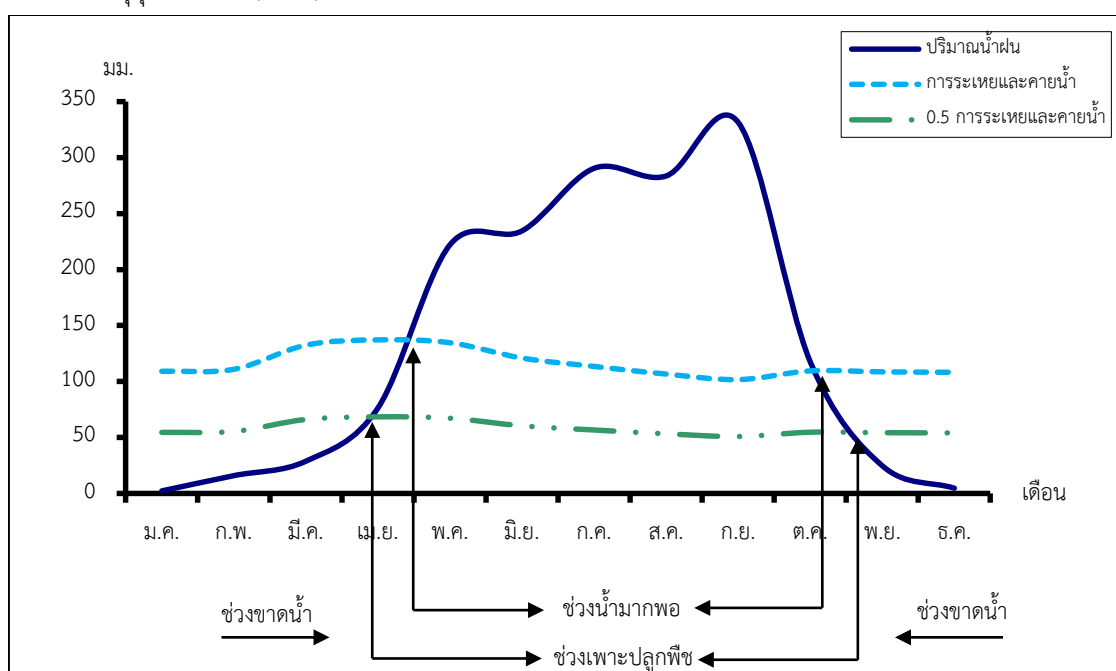
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดอุบลราชธานี¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	17.6	32.2	24.0	68.0	2.3	1.0	109.1	2.3
ก.พ.	19.2	34.2	25.8	65.0	15.9	2.1	110.9	15.5
มี.ค.	22.5	36.1	28.4	65.0	28.8	4.7	132.4	27.5
เม.ย.	24.3	36.7	29.4	69.0	76.3	8.1	137.1	67.0
พ.ค.	24.8	35.0	28.9	78.0	222.0	16.5	134.5	143.1
มิ.ย.	24.8	34.0	28.6	80.0	234.4	17.4	120.9	146.5
ก.ค.	24.4	32.7	27.8	83.0	290.3	20.2	113.5	154.0
ส.ค.	24.4	32.4	27.5	84.0	283.4	20.9	106.6	153.3
ก.ย.	24.1	32.2	27.3	85.0	331.3	20.4	101.7	158.1
ต.ค.	22.9	32.2	26.8	81.0	117.5	11.2	109.4	95.4
พ.ย.	21.2	32.6	26.1	74.0	24.7	4.0	108.6	23.7
ธ.ค.	18.5	31.6	24.1	70.0	4.7	1.4	108.2	4.7
เฉลี่ย	22.4	33.5	27.1	75.2	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,631.6	127.9	1,392.9	991.1

หมายเหตุ :¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดอุบลราชธานี

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567) พบว่าสภาพการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2567) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,371 ไร่ หรือร้อยละ 3.57 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ โรงงานอุตสาหกรรม และสถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 84,588 ไร่ หรือร้อยละ 89.47 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) พื้นที่เกษตรผสมผสาน มีเนื้อที่ 36 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

2) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 78,800 ไร่ หรือร้อยละ 83.36 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว และนาไร่

3) พืชไร่ มีเนื้อที่ 708 ไร่ หรือร้อยละ 0.74 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย และไร่ร้าง เป็นต้น

4) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 4,836 ไร่ หรือร้อยละ 5.11 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และยูคาลิปตัส เป็นต้น

5) ไม้ผล มีเนื้อที่ 109 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ มะม่วงหิมพานต์ ไม้ผลผสม และกล้วย เป็นต้น

6) พืชสวน มีเนื้อที่ 28 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ดอก ไม้ประดับ

7) พืชไร่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 71 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า พืชไร่เลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 2,217 ไร่ หรือร้อยละ 2.35 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ป่าปลูกสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู และป่าผลัดใบสมบูรณ์ เป็นต้น

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,577 ไร่ หรือร้อยละ 1.67 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และแม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง เป็นต้น

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 2,776 ไร่ หรือร้อยละ 2.94 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชไร่สลับไม้ พุ่ม/ไม้ละเมาะ พืชไร่ธรรมชาติ และพื้นที่ลุ่ม เป็นต้น

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,371	3.57
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,821	2.99
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	200	0.21
U405	ถนน	92	0.10
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	208	0.22
U600	สถานที่ร้าง	3	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	33	0.04
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	12	0.01
U605	สถานบริการน้ำมัน	2	-
A	พื้นที่เกษตรกรรม	84,588	89.47
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	36	0.04
A100	นาร้าง	38	0.04
A101	นาข้าว	78,762	83.32
A200	ไร่อ้อย	105	0.11
A203	อ้อย	115	0.12
A204	มันสำปะหลัง	447	0.47
A229	พริก	41	0.04
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	3	-
A302	ยางพารา	4,370	4.62
A303	ปาล์มน้ำมัน	323	0.34
A304	ยูคาลิปตัส	140	0.15
A401	ไม้ผลผสม	12	0.01
A407	มะม่วง	5	0.01
A408	มะม่วงหิมพานต์	86	0.09
A411	กล้วย	6	0.01
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	28	0.03
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	23	0.02
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	46	0.05
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	2	-

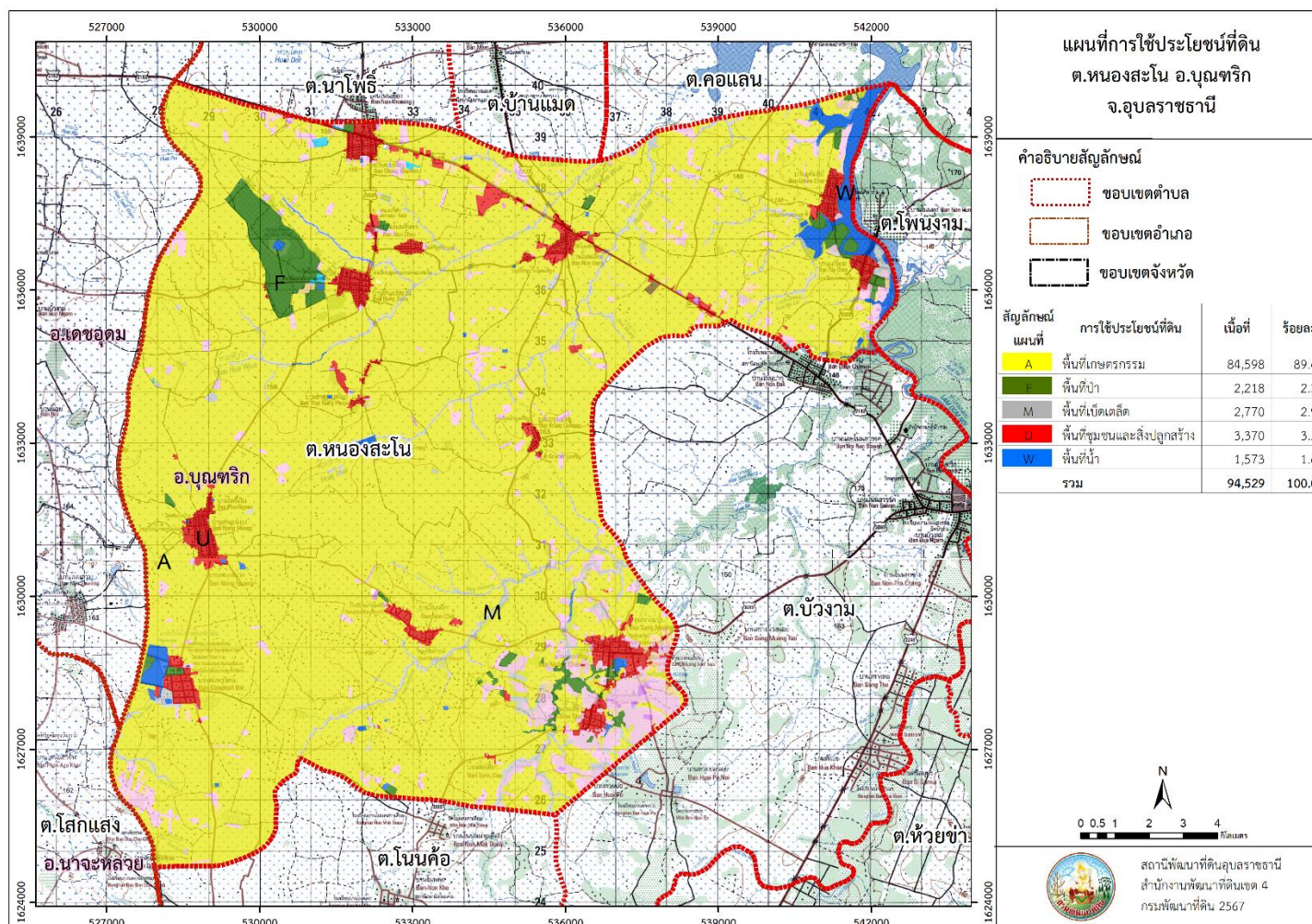
ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
F	พื้นที่ป่าไม้	2,217	2.35
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	47	0.05
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	514	0.55
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	296	0.31
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	1,360	1.44
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	2,776	2.94
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	45	0.05
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	2,678	2.83
M201	พื้นที่ลุ่ม	29	0.03
M405	พื้นที่ถม	24	0.03
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,577	1.67
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	56	0.06
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	20	0.02
W201	อ่างเก็บน้ำ	1,398	1.48
W202	บ่อน้ำในไร่นา	103	0.11
ผลรวมทั้งหมด		94,529	100.00

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสนโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสนโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลหนองสะโน มีประชากรรวม 17,009 คน แยกเป็นชาย 8,603 คน เป็นหญิง 8,406 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 112 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 5,307 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 3,729 ครัวเรือน หรือร้อยละ 70.27 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,578 ครัวเรือน หรือร้อยละ 29.73 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลหนองสะโน	5,307	8,603	8,406	17,009
หมู่ที่ 1 หนองสะโน	306	407	438	845
หมู่ที่ 2 หนองม่วง	208	289	303	592
หมู่ที่ 3 โนนจันทร์	215	336	280	616
หมู่ที่ 4 โนนเลียง	305	459	417	876
หมู่ที่ 5 โนนจิก	178	363	331	694
หมู่ที่ 6 สร้างม่วง	251	412	416	828
หมู่ที่ 7 สัมเลี้ยว	214	305	283	588
หมู่ที่ 8 นาโดม	215	373	360	733
หมู่ที่ 9 อุดมชาติ	341	519	527	1,046
หมู่ที่ 10 สมพรรัตน์	183	304	304	608
หมู่ที่ 11 จงเจริญ	437	684	662	1,346
หมู่ที่ 12 โพธิ์เงิน	317	603	577	1,180
หมู่ที่ 13 ธาตุนางพญา	216	295	278	573
หมู่ที่ 14 กรุงเจริญ	132	154	151	305
หมู่ที่ 15 หนองสะโน	175	306	298	604
หมู่ที่ 16 โนนเลียง	210	328	326	654
หมู่ที่ 17 ม่วงเจริญ	236	454	401	855

ตารางที่ 2-3 (ต่อ)

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ 18 โนนแสนสุข	121	238	224	462
หมู่ที่ 19 หนองสะโน	233	378	406	784
หมู่ที่ 20 ม่วงงาม	245	420	426	846
หมู่ที่ 21 หนองม่วงใต้	167	238	264	502
หมู่ที่ 22 เวียงเกษม	251	409	425	834
หมู่ที่ 23 สมพรรัตน์ใต้	151	329	309	638

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี
ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	5,307	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	3,729	70.27
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตร ที่ไม่ได้มากขึ้นทะเบียนฯ	1,578	29.73

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 94,529 ไร่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 5,307 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 17.81 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบลมีเนื้อที่เกษตรกรรม 84,588 ไร่ หรือร้อยละ 89.47 ของพื้นที่ตำบล และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 22.68 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา โดยจำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 3,729 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกข้าวมากเป็นอันดับหนึ่ง เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย และบริโภคในครัวเรือน

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2566 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 174,769.85 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 60,773.54 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 103,740.76 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 36,074.26 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 71,029.09 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 24,699.28 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลหนองสะโน	67,995.06	45,017.76	33,528.67	28,228.36	174,769.85	60,773.54	103,740.76	36,074.26
หมู่ที่ 1 หนองสะโน	126,392.47	69,962.37	36,309.14	31,232.20	263,896.18	89,734.35	97,478.75	33,146.34
หมู่ที่ 2 หนองม่วง	56,698.20	28,396.40	34,792.79	16,576.58	136,463.96	45,901.52	64,076.58	21,553.03
หมู่ที่ 3 โนนจันทร์	50,708.33	60,361.11	33,888.89	19,796.30	164,754.63	57,584.14	63,306.48	22,126.54
หมู่ที่ 4 โนนเลียง	60,758.45	48,164.25	28,719.81	23,410.63	161,053.14	59,852.78	150,673.91	55,995.51
หมู่ที่ 5 โนนจิก	66,917.15	42,551.97	30,229.49	33,770.64	173,469.25	60,780.79	77,657.82	27,210.03
หมู่ที่ 6 สร้างม่วง	52,365.72	33,194.29	24,582.86	19,720.00	129,862.87	46,097.37	82,390.33	29,246.06
หมู่ที่ 7 สัมเสี้ยว	76,917.29	41,654.14	29,428.57	31,488.72	179,488.72	52,931.26	95,154.89	28,061.20
หมู่ที่ 8 นาโดม	44,964.29	42,571.43	34,964.29	31,285.71	153,785.71	52,512.20	123,971.43	42,331.71
หมู่ที่ 9 อุดมชาติ	46,004.90	34,894.12	32,188.73	26,700.98	139,788.73	54,840.19	95,248.53	37,366.73
หมู่ที่ 10 สมพรรัตน์	50,567.80	34,491.53	29,810.17	37,077.97	151,947.46	58,025.24	82,611.02	31,547.25
หมู่ที่ 11 จงเจริญ	117,229.77	50,804.65	42,776.74	34,888.37	245,699.53	66,031.75	106,807.44	28,704.50
หมู่ที่ 12 โพธิ์เงิน	45,424.96	48,716.78	44,276.69	36,120.21	174,538.64	64,656.35	128,915.24	47,755.55
หมู่ที่ 13 ธาตุนางพญา	98,593.55	28,241.94	36,538.71	23,693.55	187,067.74	66,848.41	173,423.39	61,972.62
หมู่ที่ 14 กรุงเจริญ	75,000.00	56,213.20	34,073.77	30,909.84	196,196.80	64,344.11	108,500.00	35,583.33
หมู่ที่ 15 หนองสะโน	93,724.09	32,970.80	22,304.38	21,343.07	170,342.34	55,963.79	73,065.09	24,004.60

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
หมู่ที่ 16 โนนเลียง	68,961.53	81,946.99	36,283.47	34,061.20	221,253.20	70,907.65	149,323.31	47,855.42
หมู่ที่ 17 ม่วงเจริญ	55,615.57	32,811.98	29,240.72	23,247.31	140,915.57	79,772.54	92,580.84	52,410.17
หมู่ที่ 18 โนนแสนสุข	60,259.77	36,805.19	26,427.27	28,753.25	152,245.48	53,774.78	100,136.36	35,369.27
หมู่ที่ 19 หนองสะโน	55,715.26	41,953.64	37,492.72	29,445.03	164,606.66	63,085.29	97,377.48	37,319.80
หมู่ที่ 20 ม่วงงาม	74,616.88	51,616.88	33,396.10	26,016.23	185,646.10	50,333.63	86,650.00	23,493.13
หมู่ที่ 21 หนองม่วงใต้	44,938.24	34,955.88	29,931.37	29,102.94	138,928.43	49,547.90	100,241.18	35,750.35
หมู่ที่ 22 เวียงเกษม	67,852.17	58,787.89	42,883.23	32,064.60	201,587.89	66,644.05	100,745.98	33,306.16
หมู่ที่ 23 สมพรรัตนใต้	41,571.93	31,907.89	30,201.75	24,988.60	128,670.18	55,986.26	106,622.81	46,393.13

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลหนองสะโน อำเภอบუნทร จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ คือ เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 78,389 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4B เนื้อที่ 3,603 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5A เนื้อที่ 15 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5B เนื้อที่ 89,964 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลหนองสะโน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2535-2565) มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,661.0 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลหนองสะโน มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ ร่องแกลง ลำโดมน้อย สระอุบล หนองโพธิ์ ห้วยกระยอม ห้วยจัด ห้วยดง ห้วยเทียม ห้วยธาตุ ห้วยบ่อ ห้วยบัว ห้วยปง ห้วยปอ ห้วยม่วง ห้วยมะลิ ห้วยไร่ ห้วยสำโรง ห้วยหัววัว ห้วยหินลาด และห้วยแห้ง

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำร่องแกลง อ่างเก็บน้ำลำโดมน้อย อ่างเก็บน้ำสมเด็จนางพญา และอ่างเก็บน้ำห้วยยอดเทียม

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลหนองสะโน มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 45 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี พบหน่วยแผนที่ดิน ทั้งหมด 12 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 1 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 4 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Lah-sIA ชุดดินละหานทราย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,679 ไร่ หรือร้อยละ 6.01 ของพื้นที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Lah-fl-sIA ดินละหานทรายที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,457 ไร่ หรือร้อยละ 6.83 ของพื้นที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Smi-sIA ชุดดินศรีเมืองใหม่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 57 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Smi-sIB ชุดดินศรีเมืองใหม่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 63,834 ไร่ หรือร้อยละ 67.53 ของพื้นที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 8 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Kmr-sIA ชุดดินเขมราฐ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,519 ไร่ หรือร้อยละ 1.61 ของพื้นที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Kmr-sIB ชุดดินเขมราฐ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,112 ไร่ หรือร้อยละ 2.23 ของพื้นที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Kmr-sIB-Nu-lsB หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินเขมราฐ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และชุดดินนาคู มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,356 ไร่ หรือร้อยละ 6.72 ของพื้นที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Nbd-sIB ชุดดินหนองบัวแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,228 ไร่ หรือร้อยละ 2.36 ของพื้นที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Nu-lsB ชุดดินนาคู มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 449 ไร่ หรือร้อยละ 0.47 ของพื้นที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-slB ชุดดินปักธงชัย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,191 ไร่ หรือร้อยละ 3.38 ของพื้นที่ตำบล

7) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-mw-sIA ดินปักธงชัยที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 36 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล

8) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-mw-slB ดินปักธงชัยที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,484 ไร่ หรือร้อยละ 1.57 ของพื้นที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 1 หน่วยแผนที่ คือ หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 1,127 ไร่ หรือร้อยละ 1.19 ของพื้นที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินตื้น มีเนื้อที่ 66,119 ไร่ หรือร้อยละ 69.95 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินหนองบัวแดง (Nbd) และชุดดินศรีเมืองใหม่ (Smi)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

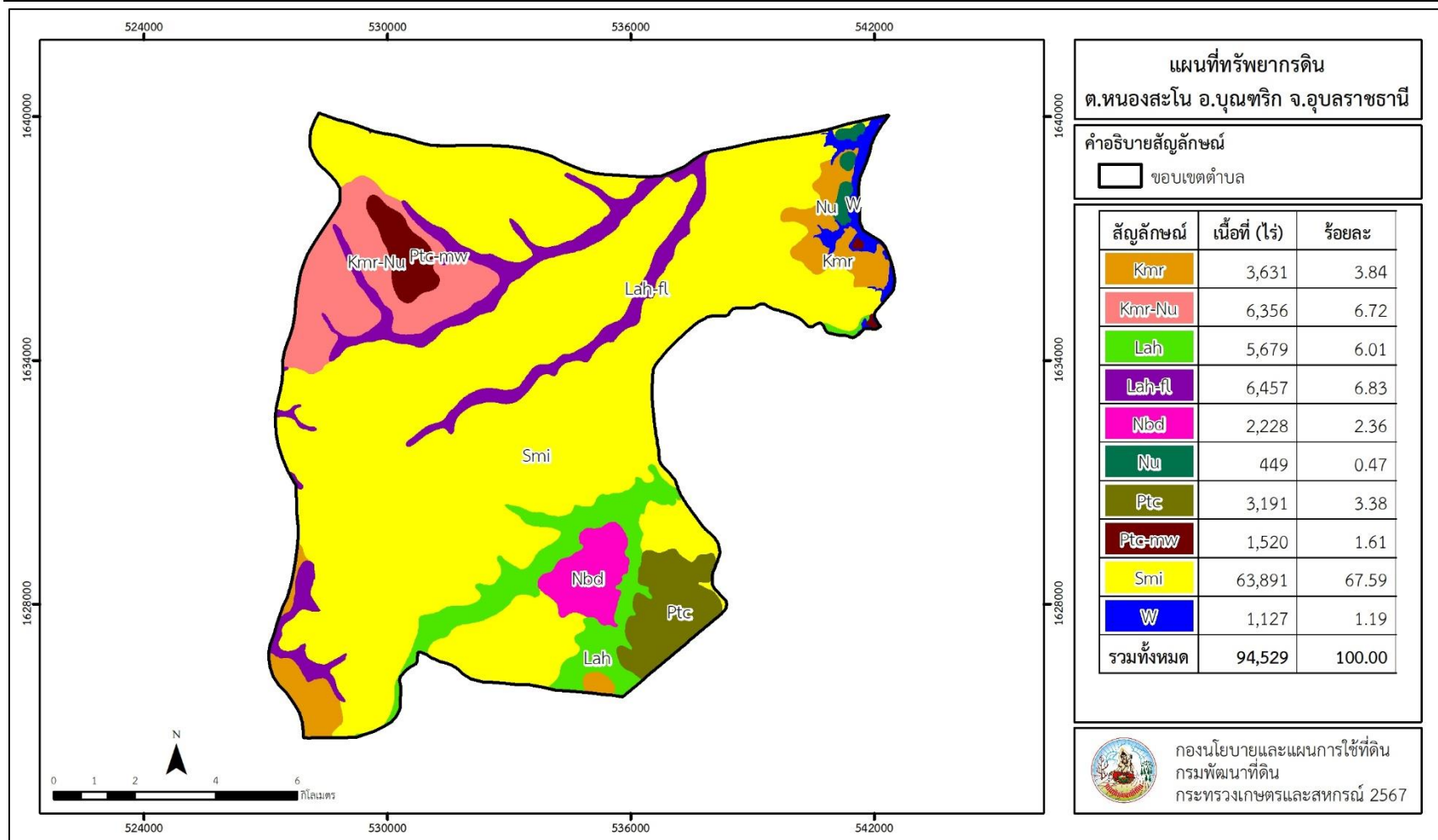
หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Kmr-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	1,519	1.61
Kmr-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	2,112	2.23
Kmr-slB-Nu-lsB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5/ 4.5-5.0	<2	-	6,356	6.72
Lah-fl-slA	0-2	>150	ดีปานกลางถึง ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	6,457	6.83
Lah-slA	0-2	>150	ดีปานกลางถึง ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	5,679	6.01
Nbd-slB	2-5	0-50	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	5.0-5.5	<2	-	2,228	2.36
Nu-lsB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	449	0.47
Ptc-mw-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	36	0.04
Ptc-mw-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	1,484	1.57
Ptc-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	3,191	3.38
Smi-slA	0-2	0-50	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	5.0-5.5	<2	-	57	0.06
Smi-slB	2-5	0-50	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	5.0-5.5	<2	-	63,834	67.53
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,127	1.19
รวมทั้งหมด											94,529	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลหนองสะโน

1) ดินเสื่อมสภาพ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน และขาดธาตุอาหารในดิน

2) สภาพพื้นที่การเกษตรเป็นดินทราย บางแห่งดินตื้น สภาพดินเป็นกรด

3) ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่ำ

4) ขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

5) น้ำไม่สะอาด มีการปนเปื้อน

6) ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลหนองสะโน

1) แก้ไขปัญหาสภาพดินเสื่อมโทรม และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน

2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

3) องค์ความรู้ในการผลิตสารอินทรีย์ใช้ทดแทนสารเคมี และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช ด้านโรค และแมลง

4) ระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร สถานีสูบน้ำและท่อส่งน้ำอุปโภค-บริโภค

5) เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

1.1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

1.2) น้ำเพื่อการ อุปโภค-บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ

1.3) การเพาะปลูกพืช

1.4) เอกสารสิทธิ์ที่ดิน และการรुकล้าที่สาธารณะ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 6 ประการ คือ

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) จัดหาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภคและใช้ทางการเกษตร
- 2.3) การบริหารจัดการระบบน้ำบาดาลและระบบน้ำประปา
- 2.4) การปลูกพืช และการจัดการศัตรูพืชตามหลักวิชาการ
- 2.5) แก้ปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์
- 2.6) การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

3) สภาพ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 6 ประการ คือ

- 3.1) ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค
- 3.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.4) ขาดความรู้เรื่องการเพาะปลูกพืช การป้องกันกำจัดแมลง
- 3.5) ขาดความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- 3.6) การเรียกร้องกรรมสิทธิ์ที่ดิน

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 5 ประการ คือ

- 4.1) ผลผลิตตกต่ำ/ต้นทุนการผลิตสูง
- 4.2) แหล่งน้ำตื้นเขิน มีการปนเปื้อนสารเคมี
- 4.3) เกษตรกรมีหนี้สิน
- 4.4) เกษตรกรไม่สามารถเข้าร่วมโครงการของรัฐได้ เนื่องจากเงื่อนไขการขาด

เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

- 4.5) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต สุขภาพไม่ดี

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้ อดีต-ปัจจุบัน

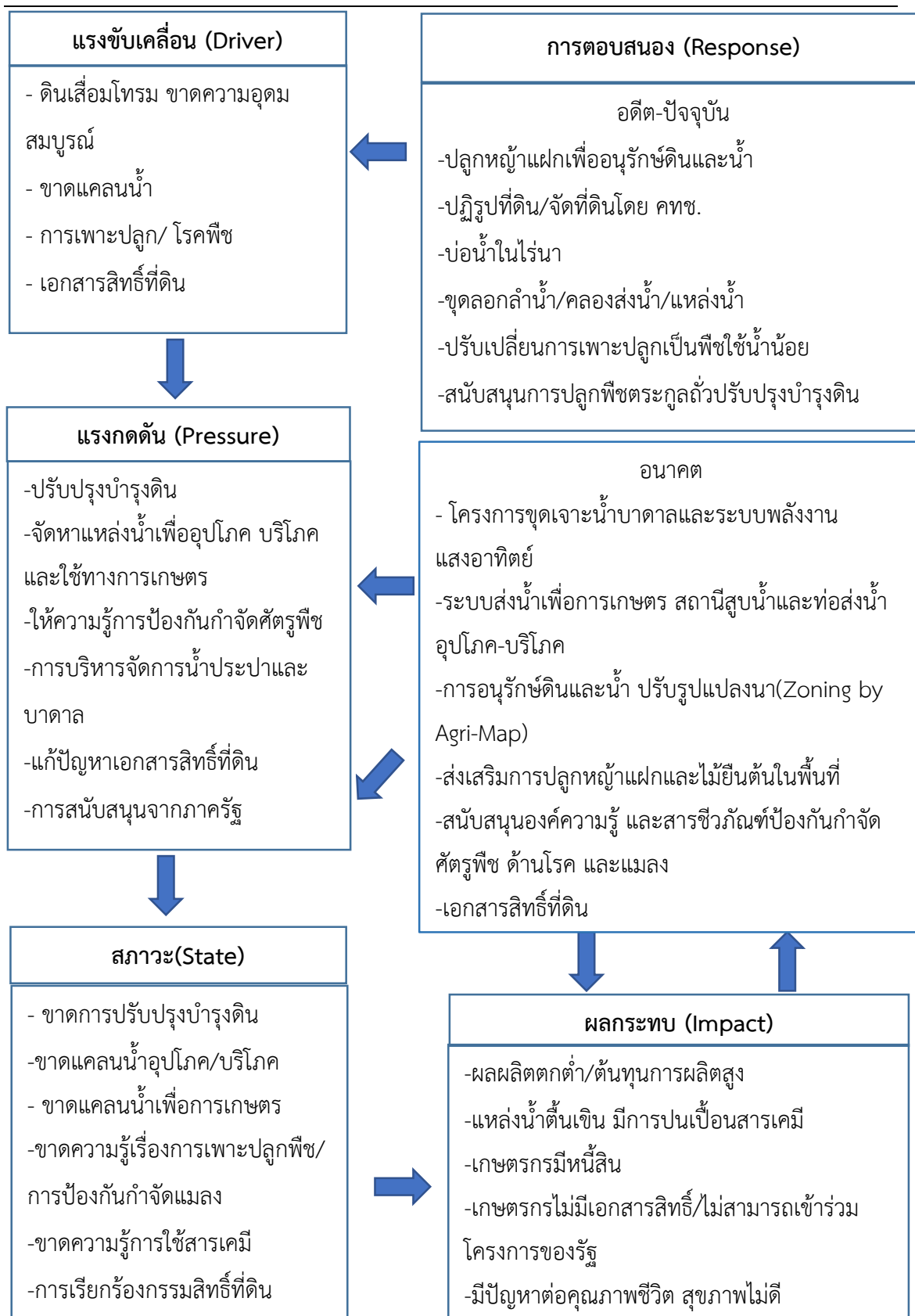
เก็บน้ำในดิน

- 5.1) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกัก
- 5.2) การปฏิรูปที่ดิน
- 5.3) จัดที่ดินโดย คทช.
- 5.4) บ่อน้ำไร่นา
- 5.5) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
- 5.6) ปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกเป็นพืชใช้น้ำน้อย
- 5.7) สนับสนุนการปลูกพืชตระกูลถั่ว ปรับปรุงบำรุงดิน

อนาคต

- 5.8) โครงการขุดเจาะน้ำบาดาล และใช้ระบบพลังงานแสงอาทิตย์
 - 5.9) ระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร สถานีสูบน้ำและท่อส่งน้ำอุปโภค-บริโภค
 - 5.10) โครงการการอนุรักษ์ดินและน้ำ และปรับปรุงแปลงนาตามพื้นที่ไม่เหมาะสมทางการเกษตร (Zoning by Agri-Map)
 - 5.11) ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกและไม้ยืนต้นในพื้นที่
 - 5.12) สนับสนุนองค์ความรู้ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช ด้านโรคและแมลง
 - 5.13) สนับสนุนองค์ความรู้การจัดการดินและพืช
 - 5.14) เอกสารสิทธิที่ดิน
 - 5.15) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- รายละเอียดดังรูป 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.2.1 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงตุลาคมและจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ 105 และ กข 15

2) ข้าวนาปรัง เกษตรกรจะปลูกข้าวหลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี โดยปลูกระหว่างเดือนธันวาคมถึงเมษายน พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ กข 15

4.2.2 พื้นที่ดอน

1) พืชไร่ ได้แก่ มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลัง ระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤศจิกายน ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 8 เดือน

2) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส ไม้

3) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ ไม้ผลผสม

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
พื้นที่ลุ่ม												
ข้าว					ข้าวนาปี							
	ข้าวนาปรัง											
พื้นที่ดอน												
พืชไร่					มันสำปะหลัง							
ไม้ยืนต้น	ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส ไม้											
ไม้ผล	ไม้ผลผสม											
พืชสวน	พืชผัก											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ของตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1 การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2 ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3 ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1 สถานะการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2 ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว พริก ปาล์มน้ำมัน ยางพารา พืชผัก

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลหนองสะโน อำเภอบუნทร จังหวัดอุบลราชธานี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก
จังหวัดอุบลราชธานี

หน่วยที่ดิน	ข้าว	พริก	ปาล์มน้ำมัน	ยางพารา	พืชผัก
Kmr-slA	S3o	S2ons	S2ns	S2ons	S2ns
Kmr-slB	S3o	S2ons	S2ns	S2ons	S2ns
Kmr-slB-Nu-lsB	S3o	S2ons	S2ns	S2ons	S2ns
Lah-fl-slA	S2ons	S2ons	S2ns	S2ons	S2ns
Lah-slA	S2ons	S2ons	S2ns	S2ons	S2ns
Nbd-slB	S3o	S3r	N	S3r	S3r
Nu-lsB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Ptc-mw-slA	S2ons	S2ons	S2ns	S2ons	S2ns
Ptc-mw-slB	S2ewons	S2ons	S2ns	S2ons	S2ns
Ptc-slB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Smi-slA	S2rns	S3ro	N	S3ro	N
Smi-slB	S2ewrns	S3ro	N	S3ro	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- r = สภาพการหยั่งลึกของราก
- m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 1,567 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.66 ของพื้นที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 841 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.89 ของพื้นที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 95 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.10 ของพื้นที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดังเดิม

3) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 631 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.67 ของพื้นที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 83,950 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 88.81 ของพื้นที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้น ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 9,255 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 9.79 ของพื้นที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรรมมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 50 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ มะม่วง ลำไย มะขาม

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 1,903 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.01 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 264 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.28 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 3 ไร่ ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือเป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่างๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

- (1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 69,244 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 73.25 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- (2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 46 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ ไม้ผลผสม

- (3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 2,670 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.82 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา

- (4) เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2340) มีเนื้อที่ 394 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.42 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูกได้แก่ มันสำปะหลัง

(5) เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2350) มีเนื้อที่ 61 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน

3) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 60 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และเขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 11 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของพื้นที่ตำบล โดยชนิดของหญ้าที่พบ ได้แก่ หญ้าเนเปียร์

(2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 49 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ตำบล

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,371 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.57 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 3,114 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.29 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 207 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.22 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

(3) เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 50 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินนอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อน ท้องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชน โบราณสถาน เป็นต้น

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,576 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.67 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 76 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.08 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 1,500 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.59 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 2,792 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.95 ของพื้นที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 1,273 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.35 ของพื้นที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

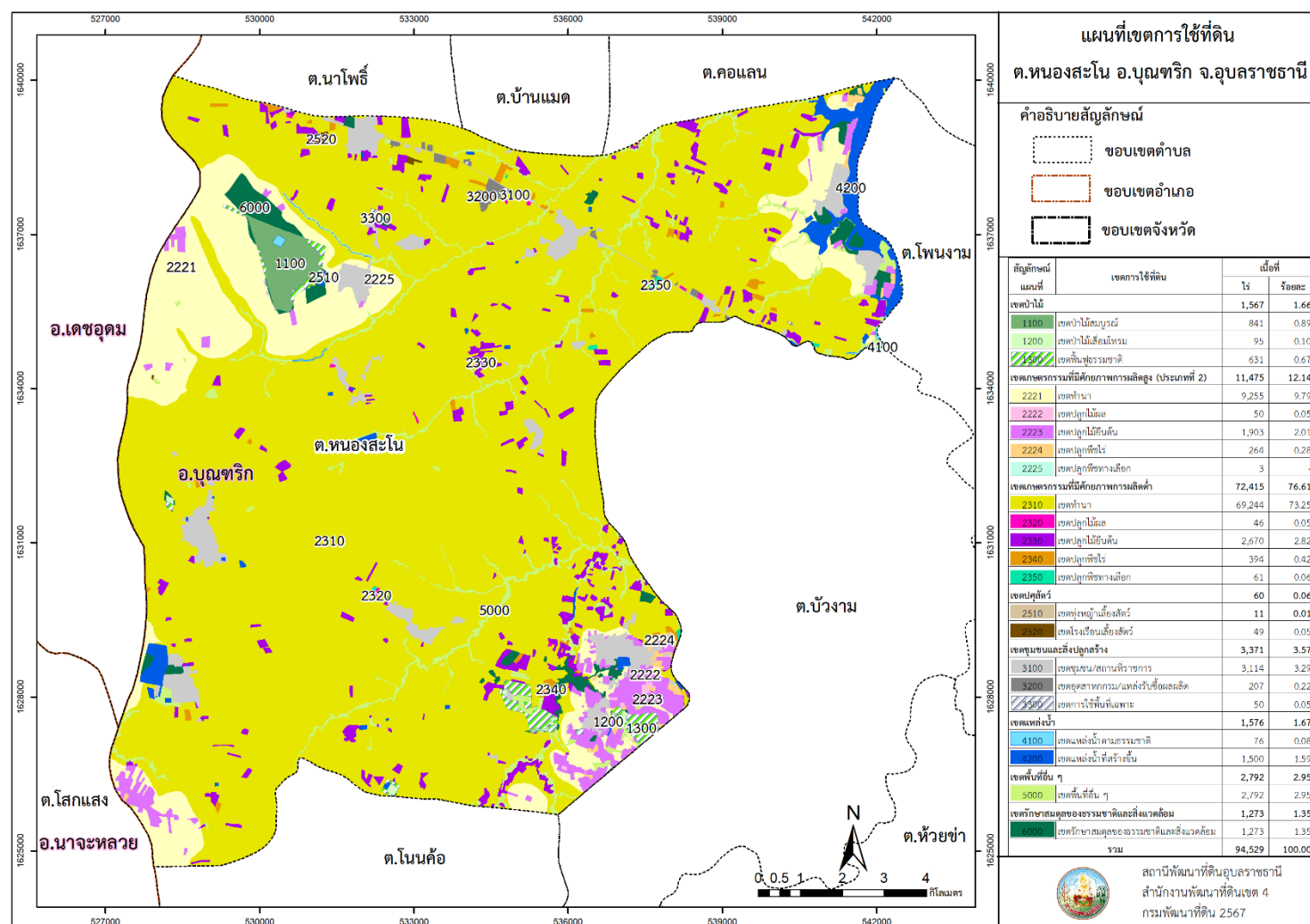
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	1,567	1.66
1.1 เขตป่าไม้สมบูรณ์	841	0.89
1.2 เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	95	0.10
1.3 เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	631	0.67
2. เขตเกษตรกรรม	83,950	88.81
2.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	11,475	12.14
1) เขตทำนา	9,255	9.79
2) เขตปลูกไม้ผล	50	0.05
3) เขตปลูกไม้ยืนต้น	1,903	2.01
4) เขตปลูกพืชไร่	264	0.28
5) เขตปลูกพืชทางเลือก	3	-
2.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	74,415	76.61
1) เขตทำนา	69,244	73.25
2) เขตปลูกไม้ผล	46	0.05
3) เขตปลูกไม้ยืนต้น	2,670	2.82
4) เขตปลูกพืชไร่	394	0.42
5) เขตปลูกพืชทางเลือก	61	0.06
2.3 เขตปศุสัตว์	60	0.06
1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	11	0.01
2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	49	0.05
3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,371	3.57
3.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	3,114	3.29
3.2 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	207	0.22
3.3 เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	50	0.05
4. เขตแหล่งน้ำ	1,576	1.67
4.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	76	0.08
4.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	1,500	1.59
5. เขตพื้นที่อื่น ๆ	2,792	2.95
6. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1,273	1.35
รวม	94,529	100.00

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี แล้วนั้นจะมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2568-2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน ไปเสนอต่อสภาตำบลหนองสะโน เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานีนำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินงานกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ ได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

7.2.1 เขตทำนา การปรับปรุงบำรุงดิน มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด โดยผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- 3) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 4) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรดโดยจัดหาวัสดุปรับปรุงดิน
- 5) การรณรงค์งดเผาฟางและไกลบตอซัง

7.2.2 การบริหารจัดการน้ำ

- 1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

7.2.3 การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- 1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับรูปแบบ (Zoning by Agri-Map)

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี)
- 1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (ศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี)
- 1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (ศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี)
- 1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี)

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี)
- 2.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุบลราชธานี)
- 2.3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- 2.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุบลราชธานี)

7.3.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานอุบลราชธานี)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ตารางที่ 7-2)

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนปรากฏว่า ประชาชนต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ ปรับรูปที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน และการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลหนองสะโน กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลหนองสะโน ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 4 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดิน ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน และขาดธาตุอาหารในดิน ได้แก่ ดินกรด ดินทรายจัดและดินลูกรัง (2) ปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ระบบคลองส่งน้ำในตำบลและสระกักเก็บน้ำไม่มีน้ำกักเก็บตลอดปี และน้ำอุปโภคไม่เพียงพอในชุมชน วัชพืชในแหล่งน้ำ ไม่สามารถใช้น้ำในลำห้วยและแหล่งน้ำสาธารณะได้ (3) ปัญหาพื้นที่ทำกิน เกษตรกรไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน ไม่มีกรรมสิทธิ์ จึงไม่สามารถเข้าร่วมโครงการหรือการสนับสนุนจากภาครัฐได้ (4) ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ขาดแคลนแรงงานและราคาผลผลิตตกต่ำ ตลาดรับซื้อในราคาถูก ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชน

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินตำบลหนองสะโนนั้น พบได้ทั้งในที่ดอนและที่ลุ่ม พื้นที่ดินปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่พบปัญหาดินตื้น พื้นที่ดินเป็นทรายจัด บางแห่งดินตื้นซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำที่เป็นประโยชน์ต่อพืชต่ำ รวมทั้งปริมาณธาตุอาหารพืชในดินมีปริมาณต่ำ ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตพืช ผลผลิตที่ได้มีปริมาณและคุณภาพในระดับต่ำ จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเฉพาะเพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรกรรมในพื้นที่ให้สูงขึ้นรวมถึงการป้องกันระบบนิเวศน์ มิให้เสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ในเขตนี้

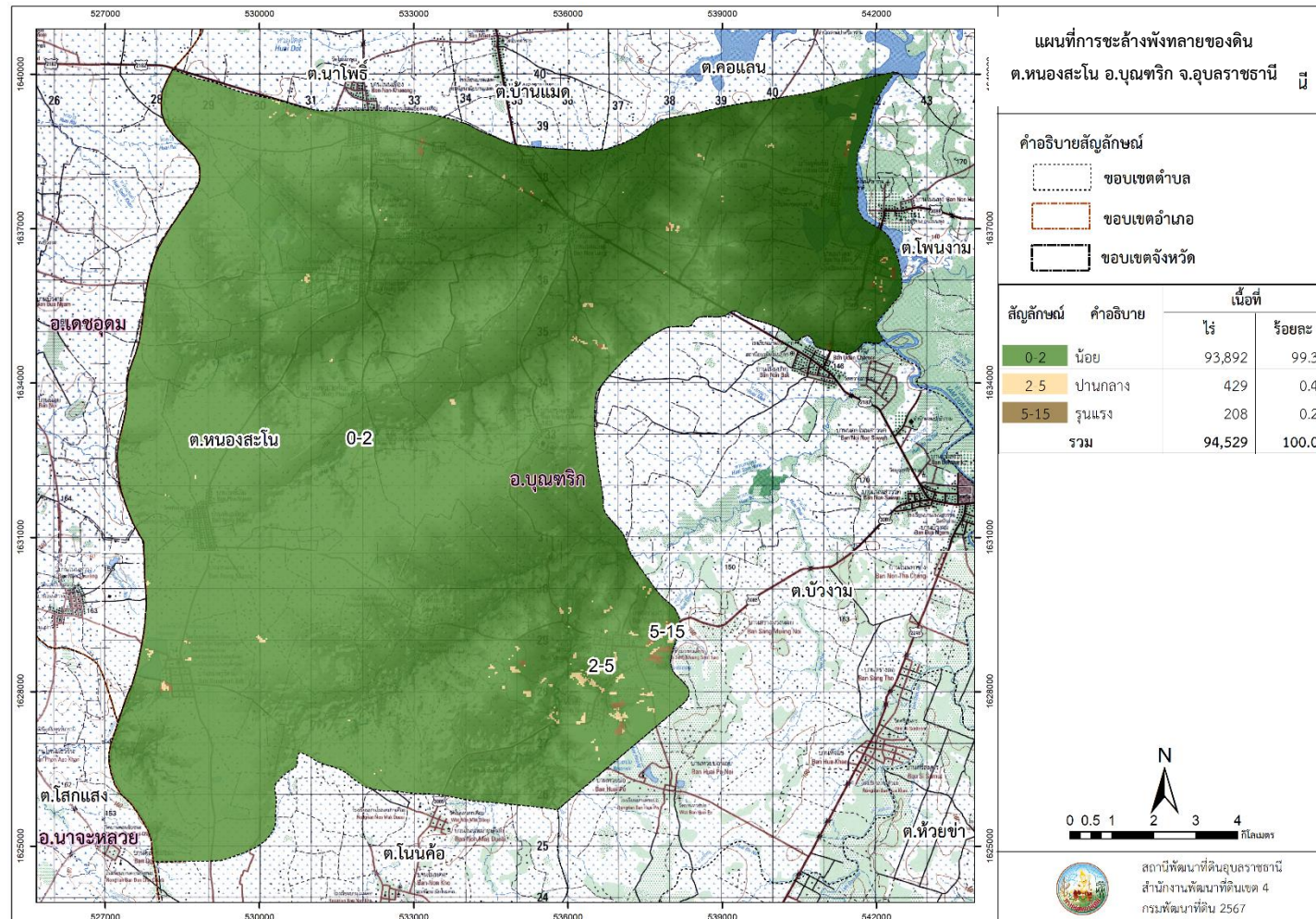
ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระบบน้ำปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดิน จะสรุปได้ว่า มี 8 ประการ คือ (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ (2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด โดยผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (3) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (4) การจัดหาวัสดุปรับปรุงดิน (5) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด (6) การรณรงค์เฝ้าติดตาม (7) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (8) จัดทำโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารเชิงรุก (Agri-Map)

ในกรณีของปัญหาการขาดแคลนน้ำปัญหาการขาดแคลนน้ำ ได้แก่ น้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้งและแหล่งน้ำตื้นเขิน ประชาชนส่วนใหญ่ขาดเสถียรภาพในการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอในการทำเกษตรได้ตลอดทั้งปี จึงมีข้อเสนอแก้ไขปัญหาระบบน้ำ 5 ประการ คือ (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (3) โครงการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะที่ตื้นเขิน และระบบน้ำประปาในชุมชน (4) โครงการขุดเจาะน้ำบาดาล และใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ (5) ระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร สถานีสูบน้ำและท่อส่งน้ำอุปโภค-บริโภค

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นสามารถสรุปได้ว่า “การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การขุดเจาะน้ำบาดาล และใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อส่งน้ำทางการเกษตร และสถานีสูบน้ำและท่อส่งน้ำอุปโภค-บริโภค สามารถสร้างเสถียรภาพในการบริหารจัดการน้ำได้ โดยสามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ตลอดทั้งปี ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้” (รูปที่ 7-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตทำนา เนื้อที่ 78,499 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	162,950
2. เขตพืชไร่ เนื้อที่ 658 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	3,000
3. เขตไม้ยืนต้น เนื้อที่ 4,573 ไร่	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	122,500
4. เขตไม้ผล เนื้อที่ 96 ไร่	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	3,450
5. เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 60 ไร่	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	34,000
6. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,576 ไร่	2. การบริหารจัดการน้ำ	115,500
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	115,500
รวมทั้งรวม		278,450

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตทำนา เนื้อที่ 78,499 ไร่ 2. เขตพืชไร่ เนื้อที่ 658 ไร่ 3. เขตไม้ยืนต้น เนื้อที่ 4,573 ไร่ 4. เขตไม้ผล เนื้อที่ 96 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี) 2. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 3. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว, กรมวิชาการเกษตร) 4. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี) 5. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 6. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) 7. ถ่ายทอดองค์ความรู้การรวมกลุ่ม การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และตลาด (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี สำนักพัฒนาชุมชน) 8. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการเก็บรักษาหอมพันธุ์มันสำปะหลัง (กรมวิชาการเกษตร)
5. เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 60 ไร่	1. สนับสนุนองค์ความรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและสนับสนุน พันธุ์ปลา(ประมงจังหวัดอุบลราชธานี)
6. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,576 ไร่	1. พัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานอุบลราชธานี) 2. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาลและการใช้ระบบพลังงานแสงอาทิตย์ (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, สำนักงานพลังงานจังหวัด)

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตเกษตรกรรม 1. เขตทำนา เนื้อที่ 78,499 ไร่ 2. เขตพืชไร่ เนื้อที่ 658 ไร่ 3. เขตไม้ยืนต้น เนื้อที่ 4,573 ไร่ 4. เขตไม่ผล เนื้อที่ 96 ไร่	1.การปรับปรุงบำรุงดิน														
	1.1 ส่งเสริมการผลิตและการ ใช้สารอินทรีย์	ราย	200	200	200	200	200	1,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	พด.
	1.2 ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุง ดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	10	10	35	122,500	122,500	122,500	245,000	245,000	857,500	พด.
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกร ใช้สารอินทรีย์ลดการใช้ สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	1	3	3	3	3	13	3,450	10,350	10,350	10,350	10,350	44,850	พด.
	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุง พื้นที่ดินกรดโดยจัดหาวัสดุ ปรับปรุงดิน	ตัน	20	50	50	50	50	220	34,000	85,000	85,000	85,000	85,000	374,000	พด.
	1.5 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ไร่	-	5	5	5	5	20	-	50,000	50,000	50,000	50,000	200,000	พด.
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำใน ไร่นา นอกเขตชลประทาน	บ่อ	5	5	5	5	5	25	115,500	115,500	115,500	115,500	115,500	2,887,500	พด.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการ ชะล้างพังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการ อนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	-	30,000	30,000	30,000	30,000	120,000	-	36,000	36,000	36,000	36,000	144,000	พด.
	3.2 จัดระบบอนุรักษ์ดินและ น้ำ(Zoning by Agri-Map)	ไร่	-	200	200	200	200	800	-	500,000	500,000	500,000	500,000	2,000,000	พด.
รวมเป้าหมายดำเนินงานและงบประมาณ														6,522,850	

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา : <https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 1 มีนาคม 2567.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566). กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ต้นศิริ และ คำรณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>. 1 มีนาคม 2566.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสะโน. 2567. วิสัยทัศน์ พันธกิจ. แหล่งที่มา <https://www.nongsano.go.th/>. 27 กันยายน 2567.

คณะผู้จัดทำ

นางสาวมยุรี ออบสุข	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี
นายสง่า คู่แก้ว	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสะโน
นางสาวปิยะนุช มงคลศรีวิทยา	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นางสาวจุฬารัตน์ ศิลปะชาติ	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นายวิสุทธิ์ แก้วพวง	นักวิชาการเกษตร
นายบดินทร์ หรสิทธิ์	นักวิชาการเกษตร
นางสาวณฏานิศา ทองลือ	เจ้าหน้าที่แผนที่และภาพถ่าย
นายศรีฟอง อุวิฑิต	กำนันตำบลหนองสะโน
นายณรงค์เดช พวงแก้ว	ผู้ใหญ่บ้าน
นายสมควร คงดี	ผู้ใหญ่บ้าน
นางพินิจ กาเผือก	ผู้ใหญ่บ้าน
นายสมพงษ์ ศิลาพ่ง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นางสาวชฎาณิศ ประสมทอง	ผู้ใหญ่บ้าน
นายสมาน ยาเลิศ	ผู้ใหญ่บ้าน
นายอุทัย นนทศิริ	ผู้ใหญ่บ้าน
นายวะรัตน์ โล่คำ	ผู้ใหญ่บ้าน
นายบุญโฮม พิมพ์ภักดี	ผู้ใหญ่บ้าน
นายศักดา สมศิริ	ผู้ใหญ่บ้าน
นางแจ้ว กัญญามา	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นายวันทา บุญฉวี	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นายชมภู น้ำพุ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นายสมนึก เพ็งแจ่ม	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นายสุระพล ธรรมนิยม	ผู้ใหญ่บ้าน
นายบุญจอน ก้อนแก้ว	ผู้ใหญ่บ้าน
นายอ่อนสี พงษ์โกชน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นายสุรศักดิ์ นิลดวงดี	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นายจิรพงษ์ ถิ่นมณี	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นายคำเรือง สุขดี	ผู้ใหญ่บ้าน
นายทองสัณย เกษสุพรรณ	ผู้ใหญ่บ้าน
นายคำหม่อน ถึงปัชชา	ผู้ใหญ่บ้าน

สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
130 ต.ท่าช้าง อ.สว่างวีระวงศ์ จ.อุบลราชธานี 34190
Call Center 045-210830

Email: ubn01@ldd.go.th

0-4521-0830